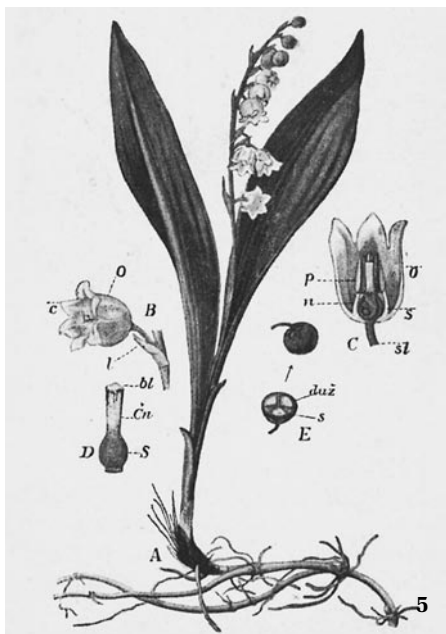

velké revize už přes rok a nemohu se ubránit dojmu, že rozvolnění osnov povede k nižší kompatibilitě, tedy i přestupnosti mezi školami (velmi to kritizují praktičtí učitelé). Zároveň to může být krok k privatizaci školství jako takového, tedy k podpoře soukromých škol, které budou mít vlastní náplň s větší podporou např. projektové formy výuky. Fakticky to nutně povede k ještě většímu důrazu kladenému na dílčí zajímavosti na úkor rozmělnění obecných vědomostí (blíže také Živa 2021, 6: CLXXVIII). A tak, mám-li navázat na předchozí úvahy na téma přírodovědného vzdělávání (Živa 2021, 4: CV–CVI), zůstává společným rysem připravované reformy její odtržení od reality. Přemrštěné nároky klade na žáky prvního stupně a ne-realistická očekávání osvojených znalostí a dovedností má u žáků druhého stupně. Možná to bude fungovat na elitních pražských školách s mimořádně talentovanými dětmi, ale plošně se ještě více rozevrou už tak dost otevřené nůžky mezi jednotlivými regiony. Jako by ti, kteří reformu připravovali, zcela zapomněli na covidovou praxi, kdy se výuka doslova ořezávala jen na nezbytné učivo, nebo, a to je ještě horší, už zapomněli na to, jak a co se učily jejich vlastní děti, případně vnoučata. Pokud je pravda, co se proslychá o reformě RVP pro střední školy – sružená výuka přírodních věd do tzv. Science a jen specializované semináře pro ty, kteří budou z daných před-

mětů maturovat – máme se opravdu na co těšit. Střední vzdělávání se tak dostává do vleku výběru budoucí profese a podřizuje se přípravě na přijímací zkoušky vysokých škol. Kritériem není vzdělanost, ale prostupnost. Studenti se už neptají na zkoušená témata, ale dožadují se testových otázek.

Covidové maturitní ročníky nás na vysokých školách školí v jisté neoblohmosti

vůči základním neznalostem. To, co jsme dřív ještě tolerovali u méně nadaných nebo naučených studentů (vždycky takoví byli a většinou se za to styděli), už nechceme přijmout u otevřeně revoltující skupiny požadující snížení nároků na výuku. Když jsem před lety četl Hodinu duchů, tedy praxi nevzdělanosti Konrada P. Liessmana, ani ve snu mě nenapadlo, jak brzy s ní budu konfrontován. Rád bych však skončil tuto úvahu pozitivně. Doufám, že pro mou domovskou fakultu bude nadále umístění mezi našimi 10 nejvyššími fakultami cennější než ztráta normativů za studenty, kteří předčasně školu opouštějí, a naše fakulta tak zůstane i nadále atraktivní pro svůj individuální přístup k talentovaným studentům.

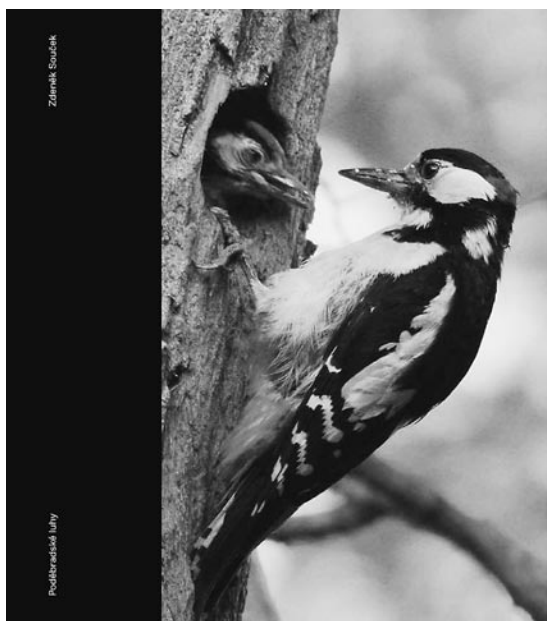
Pozn.: Název příspěvku vznikl inspirací knihou T. Matějčkové Kdo tu mluvil o vítězství? Osm cvičení ve filosofické rezignaci, s názorem prezentovaným ve Fóru ochrany přírody (2024, 2: 9–12): „Je potřeba přemýšlet ve větších souvislostech a vykročit z jednooborového vnímání světa. S tím souvisí i nutnost revidovat to, co se děti učí v přírodopise a biologii na školách. Biflování kvant druhů už je dávno nepotřebné a přežití.“

Doporučená literatura uvedena na webové stránce Živy.

Jan Andreska

RECENZE

Zdeněk Souček: Poděbradské luhy

Poděbradské luhy

Zdeněk Souček

Zdenka Součka (*1952) čtenáři Živy znají jako fotografa i autora článků. Ne každý ale ví, že je vystudovaným učitelem biologie. Původem kladenský rodák strávil celý profesní život na Poděbradsku, naposledy jako ředitel školy v Libici nad Cidlinou. Během doby se zabýval řadou biologických oborů, snad nejlépe tento vztah k pří-

rodě vyjadřuje sousloví univerzální biolog. Jeho dlouhodobý zájem o fotografování přírody a vztah k regionu Poděbradska vyústil v napsání knihy Poděbradské luhy, provázené jeho snímky.

Fenomén labských lužních lesů je obecně méně známý než v povodích Moravy nebo Dyje. Po regulacích Labe ve 20. století

přirozené lužní lesy kolem řeky téměř zanikly, v poděbradském okolí se ale zachovaly na velké ploše. Krajina dubů a mrtvých ramen vytváří unikátní biotopy, které hostí mnoho rostlinných i živočišných druhů, a právě těm je kniha věnována. Kopíruje průběh roku v lužích od jara do zimy a velkou pozornost věnuje fenologickým datům. Popis druhů umožňuje poučenému pozorovateli vyhledat konkrétní druhy v konkrétním čase a lokalitě, což velmi usnadňuje pobyt v přírodě. Autor v textu nezapře učitele, kniha je velmi srozumitelně napsaná a použitý jazyk je naprosto exaktní. Vychází hlavně z vlastních zkušeností získaných pobytem v terénu a informace podává populární formou, ať jde o botaniku, zoologii, nebo druhovou ochranu. Autorské fotografie jsou sdělné a naprosto dokonalé.

Popisované území je pro autora recenze odlehlým regionem a prakticky vše, co o něm ví, se dozvěděl z dnes velmi komplikovaně dostupné knihy Poděbradsko (Čečetka a Brzák 1906) a z exkurzí, které vedl právě Zdeněk Souček.

V publikaci bych uvítal podrobnější mapové zobrazení a druhový rejstřík, což jsou nástroje, které významně usnadňují práci s knihou. Přes tyto nepatrné výtky konstatuji, že za knihou stojí neuvěřitelné množství práce a raduji se, že je veřejnosti k dispozici. Bude svým uživatelům jistě dobře sloužit.

Vydalo Město Poděbrady 2023, 168 str. Cena 350 Kč. Knihu lze koupit v Městské knihovně Poděbrady, Jiřího nám. 41, nebo objednat na dobírku, e-mail: mestska@knihovna-pdy.cz.